

STRESZCZENIE

„Przyczyny i skutki nadmiernego zadłużenia gospodarstw domowych w polskich bankach komercyjnych”

Katarzyna Pałasz-Boćkowska

Zachowania konsumpcyjne gospodarstw domowych mają ważny wpływ na całą gospodarkę, są istotną determinantą jej rozwoju, dlatego też proces nadmiernego zadłużenia konsumentów jest zjawiskiem negatywnym, a wynika głównie z nierówności w poziomie dochodów poszczególnych grup ekonomiczno-społecznych.

Nadmierne zadłużenie gospodarstw domowych jest wypadkową wielu zmiennych, związanych między innymi z nieracjonalnym zachowaniem konsumentów w sferze zaspokajania potrzeb i finansów osobistych. Nieracjonalność zachowań konsumpcyjnych jest konsekwencją braku wiedzy z zakresu finansów, niewłaściwego wydatkowania środków, zaciągania zbyt wielu kredytów oraz skłonnością do ryzyka. Decyzje zakupowe konsumentów są również determinowane przez czynniki zewnętrzne bezpośrednio związane z konsumentem, trudne do przewidzenia, chociażby takie jak choroba, rozwód, utrata pracy, ale również sytuacja makroekonomiczna kraju.

„*Błądzić jest rzeczą ludzką*” jak powiedział Seneka Starszy, niestety konsekwencje błędnych decyzji finansowych gospodarstw domowych obserwujemy od wielu lat, a ich skutkiem w skali mikro są rozpady rodzin, rosnący wskaźnik ogłaszanych upadłości konsumenckich, wykluczenie społeczne. Przekłada się to również na sytuację gospodarczą kraju, między innymi na wielkość zagregowanego popytu, decyzje podażowe przedsiębiorstw, w tym banków komercyjnych, które są filarem rynku finansowego. Zapewniając bezpieczny przepływ kapitału pomiędzy podmiotami rynkowymi, umożliwiają w ten sposób efektywne wykorzystanie zasobów.

Przedłożonej pracy doktorskiej poszukiwano przede wszystkim rozwiązań, które mogłyby wpłynąć na redukcję zjawiska, jakim jest nadmierne zadłużenie gospodarstw domowych oraz zmiany zachowań konsumpcyjnych, które je determinują. Wskazano również już istniejące rozwiązania, które ochronią konsumenta przed błędnymi decyzjami w sferze finansów oraz podjęto próbę określenia nowych metod zaradczych, mogących zmarginalizować nieuczciwe praktyki instytucji finansowych. Ochrona konsumenta stanowi bowiem istotny element budowania stabilnego systemu

finansowego i gospodarczego, dlatego też tak ważne jest promowanie społecznej odpowiedzialności biznesu.

Słowa kluczowe: nadmierne zadłużenie, zdolność kredytowa, kredyt, gospodarstwo domowe, bank komercyjny